

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Hristos în Școală

Di Cezar Petrescu după ce s'a încheiat congresul profesorilor de religie dela Târgoviște, a scris un foarte judicios articol sub titlul: «Religia în școală». Domnia Sa se bucură că hotărârile congresului vor deveni realizări și că desaxarea spirituală nu poate fi îndreptată fără Dumnezeu.

Ne bucurăm nespun de mult, că intelectualii noștri de elită se ocupă de aproape de soarta religiei în școli. Profesori, părinți, pedagogi, scriitori vin și ne aduc îndemnuri de o înaltă spiritualitate. Ne mângăie, — repet, — faptul acesta, căci nu este nimic mai fermecător decât să te faci stăpân peste nevinovata inimă a copiilor nevinovați și a tineretului. Și îndemnurile din afară, ne încurajază în munca noastră.

Și această muncă trebuie dusă cu străjnicie până la capăt. Este doar atâta păgânătate în viața noastră. Alipirea de cele terestre este o notă tragică a timpului de azi, iar dorul de a pune cât mai multă stăpânire pe cele trecătoare nu mai ține seama de nimic. Deja și între frați germinează duhul înstrăinării pentru avere de nimic și câte altele. Și atunci cum nu ne-am bucura că un distins profesor de religie, di Dimitrie Călugăr, dela școlăle din Sebeșul-săsesc, sub titlul: „**Hristos în Școală**” a tipărit un manual catihetic pentru școala primară.

Domnia Sa merită laudă mai întâi de toate pentru faptul, că nu face ceea ce fac unii oameni mai utilitariști, dând sfaturi cum trebuie să fie un manual catihetic, ci se ostenește serios, foarte serios și scrie însuș manualul trebuitor. Și Doamne, ce greu lucru a îndeplinit. Pe cât de ușor este pentru unii să dea sfaturi, pe atât de greu lucru a îndeplinit Domnia sa dând lecții practice, după planul analitic. A utilizat istorioare morale, a prelucrat diferite povestiri minunate, le-a turnat într'o formă fermecătoare și le-a dat viață și suflet din sufletul său generos.

Noi nu mai grăim, ci lăsăm să urmeze sprijinul Prea Cucernicilor Preoți, înțelegători ai problemei ca-

tihetice. Li obligăm moralicește pe toți Prea iubiții noștri Preoți din eparhie să se înarmeze cu acest bun manual și să se roage lui Dumnezeu, ca munca tuturor lucrătorilor în via Domnului cu izbândă să se încoroneze.

Arad, 22 Sept. 1934.

† Dr. Grigorie Gh. Comșa
Episcopul Aradului.

Predică despre frica de Dumnezeu

Iubiți Creștini și Frați,

Luptă este viața noastră pe pământ, luptă pentru viața de aici și pentru cea viitoare, iar noi trebuie să fim luptătorii împotriva cărnii și a sângelui. Nu unii împotriva altora trebuie să luptăm, nici împotriva lui Dumnezeu care ne ajută în luptă, ci împotriva înșelăciunii acestui veac. Să recunoaștem că suntem călători pe acest pământ și că nu orice cale ne duce la mângăiere și fericire.

Larg și încăpător este un drum de țară și de aceea iubește toată lumea să meargă pe el, dar drumul spre Cer este strâmt, precum zice Domnul: «largă este ușa și lată calea, ce duce în pierzare și mulți sunt cei ce intră printr'nsa; că strâmtă este ușa și îngustă calea, care duce în viață» (Mat. 7 v. 13—14).

Mult trebuie deci să ne oștim pentru a dobândi adevărata liniște și mângăiere, dar trebuie să luptăm în nădejdea, că unde este Dumnezeu, acolo sunt și luptători credincioși. Căzură oamenii odinioară, dar rămase numele unui temător de Dumnezeu cu numele Noe; și cine nu știe oare de Avraam, că pentru a pune capăt neînțelegerii dintre păstori, s'a dus cu toate ale

sale în valea Mambrei la Hevron și acolo primește trei călători veniți ca din senin! Cade la pământ înaintea lor, și fruntea lui atinge țărâna zicând: «Doamne, de am aflat har înaintea ta, nu trece cu vederea pe robul tău» (Facere 18 v. 3). Și pe vremea lui Ilie se află șaptemii de oameni, cari nu se închină lui Vaal, iar moartea și Invierea Domnului naște mucenici și sfinți nenumărați. Cu dreptate putea zice sfântul Atanasie cel Mare, părintele ortodoxiei: «Eu știu că Iisus Hristos este Dumnezeu adevărat, și dacă lumea întreagă ar crede contrariul, eu Atanasie, mă ridic împotriva lumii».

Fraților,

Toți aceștia aveau temere de Dumnezeu! Nu vom întârzia deci nici noi a ne oști pentru drepturile lui Dumnezeu, temându-ne de El, care ni-a scos din pământul robiei și ni-a înfrățit cu frații Români ortodocși din patru unghiuri. O, iubiții mei, nu fără de rost zice Psalmistul: «Intărire este Domnul celor ce se tem de Dânsul» (Ps. 24 v. 15). Tot psalmistul spune: «Domnul este lumina mea și Mântuitorul meu, de cine mă voiu teme? Domnul este scutitorul vieții mele, de cine mă voiu înfricoșa?» (Ps. 26 v. 1—2). Și nu zadarnic zice înțeleptul Sirah: «Celui ce se teme de Domnul, bine îi va fi întru cele mai de pe urmă și în ziua sfârșitului său va afla har» (1 v. 12). Iar când spune același înțelept că: «Inceputul înțelepciunii este a se teme de Dumnezeu» (1 v. 13), voiește să spună că ascultând de Dumnezeu cu temere fiască, nu păcătuim: «Frica Domnului gonește păcatele» (Sirah 1 v. 20). Mântuitorul Iisus Hristos zice că: «de este cineva temător de Dumnezeu și face voia lui, pe acela îl ascultă» (Luca 9 v. 31). Pe mucenicul Ștefan l-au îngropat bărbați cucernici, iar sutașul Corneliu era cucernic și temător de Dumnezeu! (Fapte 10 v. 2).

Temerea de Dumnezeu este îngrijirea noastră de a nu vorbi nimic, a nu gândi și a nu făptui nimic, ce ar necinsti pe Dumnezeu sau ne-ar despoia de darul său și ne-ar aduce osândă¹⁾.

Mai multe motive cer ca să ne temem de Domnul.

1. Tot darul desăvârșit dela Domnul vine, precum zice sfântul Iacob. Iar cartea înțelepciunii lui Solomon zice: «Că în mâna lui Dumnezeu suntem și noi și cuvintele noastre și toată înțelepciunea și știința lucrurilor» (7 v. 16). Cu frică fiască să căutăm deci a ne însuși adevărata înțelepciune, care vine dela Dumnezeu.

Un învățat englez cu numele David Hume, se îndoia de toate, de Dumnezeu și de lucrurile lui dar zicea că mintea lui ajunge la fericire. Odată a fost invitat la masa unui prieten și a plecat acasă târziu noaptea. Voind să plece, prietenul i-a zis: «să-ți dau o luminare, că nu vezi».

— Nu răspunde, Hume, căci ajunge lumina naturii. — În clipa următoare un nor a acoperit luna și Hume nevăzând nimic, s'a împiedicat. A căzut și a zis: «Dacă aș fi avut puțină lumină de sus, nu aș fi căzut».

Lumină de sus trebuie fiilor neamului nostru și aceasta numai prin temere de Dumnezeu, căci fără această temere, nu vom umbla să cunoaștem hotărârile lui Dumnezeu.

2. Cunoașterea hotărârilor lui Dumnezeu este un alt motiv al temerei de Dumnezeu. Domnul are planurile sale cu noi oamenii și nu și le schimbă cum schimbă un maiestru planul său de zidire. Dumnezeu este atotînțelept și știe că ceea ce face este cel mai bine făcut, este atotputernic și poate face cum voiește iar veșnic fiind, duce la îndeplinire planurile sale. Ca fii buni să ne temem deci de el, căci El împlinește făgăduințele sale din toate timpurile. Un bun creștin se arăta foarte mulțumit în toate împrejurările vieții sale, dar un prieten al său — care nu era așa de bun creștin — se plângea că el nu se simte bine. Creștinul cel mai bun îi tâlmăcea lucrurile astfel: «Tu nu te poți simți bine, pentru că ești nemulțumit și la orice neajuns te ridici și murmuri, dar eu mă încred în Dumnezeu și zic: chiar dacă toată lumea ar fi a mea eu am temere de Dumnezeu, căci puternic este a mă ajuta, a mă ocroti și a mă judeca după faptele mele». Și creștinul cel mai bun avea dreptate, pentru că în fața unui vânt puternic ca să nu cazi, trebuie să te pleci și astfel cu atât mai mult trebuie să se plece omul în fața lui Dumnezeu Celui Atot-puternic.

3. Temerea de Dumnezeu se cere să o avem și pentru nemărginita iubire de oameni a lui Dumnezeu către noi. Mântuitorul vine în lume ca pe toți oamenii să-i mântuiască și la cunoștința adevărului să vie. În drumul spre pământ l-au însoțit cetele îngerilor numai cu glasul lor, căci singur a venit și nu peste mult marele sfat al Evreilor și împăratul voiau să-l piardă. Iisus își înalță steagul dar îl urmau numai câțiva pescari, un cerșitor orb, o femeie cu mir de nard într'un vas simplu, o femeie cu doi fileri și un grup de oameni modești, dar urgisiți de lume. Nazaretul și Vitleemul se răscoală împotriva Lui ca și Capernaumul, Ierusalimul și Galileia. Tribunalul, armata, tronul

¹⁾ Dr. A. Mironescu: Manual de Teologie Morală p. 394

sunt împotriva lui, dar azi tronurile se razimă pe dreptatea lui Hristos, tribunalele așază în salele de ședințe crucea lui, iar crucea aceasta însuflețește armatele de azi.

O, iubii mei, să ne temem că acest Hristos, Fiul lui Dumnezeu va veni și la judecată, ca să judece viii și morții și să întemeieze o împărăție fără sfârșit! Temeți-vă de Domnul voi toți, cari doriți mântuirea căci mare este El și mărirea Lui, nu are sfârșit. Temeți-vă că El poate atinge munții și vor fumege, precum zice Psalmistul. El poate trimite fulgere și să risipească pe oameni; El poate trimite amare săgeți peste dânșii; cântați deci Domnului până ce veți fi și lăudați-L pe El. Și mai presus de toate să rugăm pe Duhul Sfânt ca să ne dea nouă Duhul temerii de Dumnezeu proorocit de sfântul prooroc Isaia: «Și va ieși toiag din rădăcina lui Iesse și floare din rădăcina lui se va înălța. Și va odihni peste dânșul Duhul lui Dumnezeu, Duhul înțelepciunii și al înțelegerii, Duhul sfatului și al puterii, Duhul cunoștinței și al bune credințe, Duhul temerii de Dumnezeu îl va umplea pe Dânsul» (Isaia 11 v. 2—3).

Cu acest duh al temerii de Dumnezeu înzestrați fiind, vom săvârși numai binele și cu temere fiască vom lucra mântuirea, precum zice Sf. Pavel către Filipeni: «Cu frică și cutremur mântuirea noastră o lucrați» (Filip. 2 v. 12). Și precum locuitorii din Philippi trebuiau să se distingă prin viața lor ca să fie pildă păgânilor în strălucire precum stelele strălucesc pe cer, așa trebuie să strălucim noi Români prin temere și ascultare de Dumnezeu între celelalte neamuri ale scumpei Români. Și să știți că multe păcate amenință credința noastră și viața noastră pentru lipsa temerii de Dumnezeu: Uciderile, furturile, minciunile, lăcomiile vin din lipsa temerii de Dumnezeu.

Să pornim deci la luptă împotriva vrăjmașilor lui Dumnezeu și ai credinței. Când Italia se sbătea cu moartea și ura dintre Italiieni era la culme, Generalul Garibaldi a tipărit o proclamație către toți iubitorii de Patrie spunându-le: «Patria este în pericol; trebuie să mântuim patria. Cine vrea să vină după mine? li ofer foame, sete, goliciune, lipsă, suferință, bărfire și moarte chiar; Cine vrea să ia cu sine, lepădarea de sine, să vină. Numai cu aceste mijloace, ne vom mântui patria»...

Mulți voinici ai Italiei au alergat la glasul de chemare al lui Garibaldi și luptând au scăpat țara lor dela pieire. Și noi să luptăm, fie că ne chiamă țara noastră pământescă, fie că ne chiamă patria cerească. Amin.

Icoane Sufletești.

— Pilde pentru Popor —

(Continuare)

Credința ortodoxă.

În anul 1916 un preot ortodox român din Bucovina, se pomeni cu un soldat din armata austro-ungară, care l-a rugat să meargă cu el la biserică.

— Haide cu mine la biserică, Părinte!

Preotul s'a înfiorat. Cu toate că puținica avere a bisericii și Sfântul Pahar de aur erau bine ascunse, totuși mai avea în biserică multe lucruri de preț. Incepu să-l roage pe soldat că e creștin și pare-se și Român după vorbă și că e păcat să jefuiască Sfântul Locaș.

El zâmbi, ca să risipească această bănuială urâtă. Preotul îi deschise biserică, ușurat pe de-o parte, dar nu se putea dumeri ce cauză acest ostaș întunecat înăuntru.

El se duse deadreptul la Altar și sărută ușa împărătească, apoi făcu semn preotului să se așeze în strană și ceru să-i cânte „Doamne, strigat-am” (Psalmul 140/141). Preotul făcu cum îi spuse; el stătea în genunchi cu ochii spre altar și asculta cântarea. Se rugă să-i mai cânte încă odată și de rândul acesta cântă și el, cu glasul său de bas „strigat-am către Tine, auzi-mă!”. El cântă cu atâta cucernicie, cum n'a auzit pe nimeni până atunci și preotul prinse atâta curaj, că îndrăzni să se uite în fața lui. El strânse mâna preotului apoi o sărută și-i mulțumi. „Să te fie Dumnezeu, Părinte. M'ai bănuir de gânduri nelegiuite. Suntem Români amândoi, frați de sânge și de lege; poate o da Domnul și s'o isprăvi războiul ăsta după cugetul Sfinției tale și al meu...”

Și au plâns mult îmbrățișați.

Și azi, mâini criminale vin ca să desbine credința ortodoxă. Pe mângâietoarea în dureri, voesc a o transforma în mamă vitregă.

Fraților! Fiți toți ortodocși, căci ortodox este Vechiul regat, Bucovina, Basarabia și Bănatul!

Căsătoria.

Când Dumnezeu Tatăl, făcu pe oameni, făcu și un număr oarecare de suflete, ca fiecare să-și aibă sufletul său. Deabea, când veni războiul, Creatorul observă că sunt mai mulți oameni decât suflete.

Bunul Dumnezeu căzu pe gânduri. Barba i-se lăsă pe piept. Așezat în tronul său aurit,

în mijlocul soriilor și stelelor, căuta să vindece răul. El era însă Dumnezeu și găsi numai decât leacul.

Chemă pe Arhanghelul Mihail, cu sabia sa strălucitoare, nouă nouă. Veni Arhanghelul. Dumnezeu-Tatăl luă sabia și tăie fiecare suflet drept în două; jumătate-l dădu unei femei și cealaltă jumătate unui bărbat.

După aceasta, bărbații și femeile se împărțiară în toate părțile lumii.

Din acest moment, fiecare bărbat caută femeea, care poartă jumătatea sufletului său, și fiecare femeie caută bărbatul care poartă cealaltă jumătate a sufletului ei.

Câte odată sufletele se regăsesc și atunci este o fericire de nespus.

Vai celor ce n'au găsit însă niciodată jumătatea sufletului lor și mai cu seamă vai aceluia, cari găsindu-l, au trecut alături de el.

Ei vor merge singuri și triști în lumea de dincolo.

(poveste dela Iazygi (Polonia) Neamul Românesc din 24 XII 1932.

Păcatul.

Un preot vestit a ținut odinioară, despre judecata din urmă, o predică atât de puternică încât mulți dintre auzitori au început a plânge, iar unii chiar a-se văeta. Când le-a fost iritarea la culme, de-odată întrerupe preotul predica și zice: „Ștergeți-vă lacrimile, căci voesc să vă spun ceva, ce-i și mai înfricoșător, decât judecata de apoi!“ Mulțimea se uita cu mirare la dânsul, și-și gândeste, ce să fie mai înfricoșător, decât judecata? Atunci, le vorbi dânsul cu voce apăsată: „Dacă veți părăsi casa aceasta sfântă, după un sfert de oră veți uita totul ce v'am vorbit. Numai foarte puțini din voi poate vor gândi asupra celor vestite de mine. Cei mai mulți din cei ce-ați lăcrămat aici, veți duce iarăși viața voastră păcătoasă ca până acum, și toate cele ce vi le-am vorbit, le-ați crede de povești. Și aceasta e și mai îngrozitor decât judecata.

Fraților urmași poruncile Bisericii ortodoxe și nu păcătuiți.

Pilda părinților.

Intr'o ospătărie ședea la masă un tată cu un fiu al său, care avea 15 ani. Pe masă era vinul ce-l comandase tatăl, dar băiatul, care

servea s'a apropiat și de junele de 15 ani și l-a întrebat: „D-Ta ce voiești să beai?“ — „Eu beau cecece bea și tatăl meu“, fu răspunsul junelui. Atunci tatăl junelui, care ținea sticla în mână și tocmai voia să-și toarne vin în pahar, a lăsat sticla din mână ca mușcat de șarpe. Apoi netezind cu iubire pe fiul său, a zis chelnerului: „Du vinul înapoi, eu voi bea apă“. Iată o pildă bună pentru părinți; de ar urma-o cu toții!

Preoția. — Cinstirea ei.

Un împărat văzând odată doi preoți, se dete jos din trăsură, se închină lor și îmbrățișându-i, i-a sărutat. Slugile lui necredincioase i-au luat în nume de rău că înjosește slava împărătească, dar n'au îndrăznit să-i spună. Frațele împăratului a îndrăznit însă a face imputare fratelui său. Și avea acel împărat obiceiul ca acesta, când vrea să facă cuiva judecată de moarte, trimitea pristavul la poarta aceluia om cu un fel de trâmbiță, făcută într'adins numai pentru acel lucru, al cărui glas auzindu-l oamenii, știau toți că este cineva rânduit spre moarte. Deci când fu seară, trimise împăratul trâmbița cea cu glas de moarte să buciume înaintea porții fratelui său. Care trâmbiță de moarte, cum auzi acela, se părăsi de a gândi să mai aibă zile și se apucă de-și făcu diată de tocirea casei lui și toată noaptea se griji de moarte, iar dimineața se îmbracă în haine negre de jale cu soția și feciorii și merse la ușile palatului împărătesc plângând și jeluindu-se. Și-l băgă împăratul înăuntru și văzându-l jeluindu-se, îi zise: „O, neînțelepte și nesocotite, dacă te speriași până într'atâta de pristavul fratelui tău, care îți este frate de un trup și de o cinste, căruia nimic nu i-ai greșit, cum îmi aduseși eri imputare, că am sărutat pe pristavii lui Dumnezeu, care cu mai mare glas de cât trâmbița vestesc mie moartea și înfricoșata întâmpinare a Stăpânului meu, căruia multe și mari greșeli mă știu că am greșit?“ Adaptare Din viața Sfinților *Varlam și Ioasaf*.

Rugăciunea.

Un creștin voia odată să vorbească cu cineva la telefon. Se duce la poștă, intră în cabina de telefon, duse receptorul telefonului la ureche și striga mereu „alo! alo!“. Nu auzea însă nimic lămurit din partea cealaltă. Și tot repeta mereu: „nu înțeleg nimic! nu înțeleg nimic!“.

Cineva îi striga: „închide ușa! Atunci ai să auzi!“ În apropierea cabinei era atâtă sgomot că el nu putea auzi nimic din ce i se vorbea la telefon.

....Așa și cu rugăciunile noastre la Dumnezeu, adesea! Noi vorbim cu Dumnezeu în rugăciunile noastre, dar n'auzim nici un răspuns, fiindcă sufletul și inima noastră sunt năpădite de larma lumii din jur și de larma patimilor din noi.

Și tu, suflete! Vrei să vorbești cu Dumnezeu? „Inchide ușa!“ Atunci... ai să auzi!

Fraților, rugați-vă neîncetat lui Dumnezeu! Faceți cum făceau părinții, moșii și strămoșii, cari se rugau la masă, la culcare și la deșteptarea din somn!

Sfânta Scriptură.

În decursul unei lungi călătorii pe mare, un bun creștin, urându-se să stea tot în cabină, a eșit pe podul corabiei. Cum stătea aici dus pe gânduri, din întâmplare i-a căzut din mână o carte tocmai în apropierea căpitanului corabiei. Căpitanul, — un om foarte onest, dar necredincios, — ridică cartea de jos și cu expresie de amabilitate o dădu călătorului care o scăpase. Acesta mulțumi călduros și adăuse: „Eu prețuesc aceasta carte mai mult decât orice am cu mine și mi-ar fi părut foarte rău dacă o scăpam în mare“.

„Ce carte e aceea? — întrebă căpitanul.

„Aceasta carte“, — răspunse călătorul, — „e compasul meu, harta mea. D-ta ai harta și compasul d-tale, după care te orientezi în ocârmuirea corabiei; în locul lor eu am aceasta carte, Sfânta Scriptură, după ea îmi cârmuesc viața. D-le căpitan, îți doresc să fii așa de sigur în găsirea drumului pe mare, pe cât de sigur sunt eu ce cărare să apuc, când mă las

călăuzit de aceasta carte“, — adăuse zâmbind călătorul, apoi se depărtă.

După un timp oarecare căpitanul însuși cercetă pe prietenosul călător și-i spuse că săgeata care se părea aruncată în vânt, a lovit tocmai la țintă.

„Dacă ai fi încercat“, — zise căpitanul, — „să-mi fii o predică lungă despre credință, și-ași fi răspuns aspru să mă lași în pace, dar puținele cuvinte ce mi le-ai spus și potriveala cu care mi le-ai spus au făcut adâncă impresie asupra mea. Acum sunt fericit ați putea comunica, că mi-am luat și eu compasul D-tale“. („Revista Teologică“ anul IX pag. 237).

Fraților, citiți Sf. Scriptură și unde nu pricepeți, întrebați preotul Bisericii, căci zice Sf. Scriptură: Sf. Apostol Petru, când scria epistola sa creștinilor și vorbește de epistolele Sf. Apostol Pavel, pe care le știm cuprinzătoare ale Cuvântului lui Dumnezeu, zice: „*In ele (epistole) sunt unele lucruri greu de înțeles, pe care cei neștiutori și nestatornici le răstălmăcesc ca și pe celelalte Scripturi spre pierzarea lor.* (II Petru II, 16—17). *Fiindcă mai întâi de toate, să știți că nici o proorocie nu se tâlcuește singură. Căci nici o proorocie n'a fost adusă prin voia omului; ci oamenii au vorbit dela Dumnezeu, mânați de Duhul Sfânt*“, (II Petru I, 20—21).

Sfântul Apostol ne arată mijlocirea venirii Cuvântului lui Dumnezeu prin Duhul Sfânt și greutatea înțelegerii lui, la care tot oameni mânați de Duhul Sfânt ne pot aduce. Deci, nu este de ajuns să citești cuvântul lui Dumnezeu în Biblie, pentru ca să-l și poți înțelege complet. Este necesară o iluminare dela Duhul Sfânt, pe care n'o poate avea tot omul.

Căci „*Oare toți sunt Apostoli? Oare toți sunt Prooroci? Oare toți sunt învățători? Oare toți sunt făcători de minuni? Oare toți vorbesc în limbi? Toți tălmăcesc?*“ (I Corint. XII 29-30).

Icoana Familiei Creștine.

(Continuare)

Cap. III.

Credința în familie.

Credința este legătura care leagă cerul cu pământul. Credința este podul, prin care omul primește încurajare, tărie și mângâiere în ceasurile de lipsă și necazuri. Prin credință smerită și fără nici o rezervă intră omul în legă-

tură cu o lume mai presus de el. „Fără credință nu este cu putință a plăcea lui Dumnezeu și cel ce se apropie de Dumnezeu, trebuie să creadă că El există și că se face răsplătitor celor ce-l caută pe El“. (Evrei cap. 11 v. 6).

Avraam nu știa unde merge, dar a ascultat de Dumnezeu și s'a dus la locul indicat; prin credință a petrecut în pământul făgăduinței, ca într'un loc străin. Prin credință a adus Avraam jertfă pe Isac, deși nu știa, ce se va întâmpla;

prin credință Moisi a fost ascuns de părinți și a scăpat cu viață și tot prin credință Moisi a socotit mai bine a fi cu poporul, decât să guste plăcerile păcatului. Prin credință au trecut Evreii marea roșie, prin credință Ghedeon, Varac, Samson și alții au biruit pe vrăjmași.

Minunat arată puterea credinței capitolul 11 din epistola către Evrei a Sfântului Pavel. Și cum credința este prima treaptă spre Dumnezeu, tot credința trebuie să fie cel mai superior motiv al faptelor bune. Cu cât credința este mai adâncă, cu atât este mai desăvârșită viața omului, cu atât mai puțin se leagă de cele pământești. Iar cine are credință desăvârșită, acela deloc nu mai este legat de țărâna pământului.

Un om al credinței a fost dreptul Iosif, care nu s'a lăsat influențat de părerile magilor tainici, și nici de disprețul păgânilor Romani. El ținea morțiș la adevărurile ce i-le-a descoperit Dumnezeu. Oh, dacă acest Iosif nu ar fi crezut că el are dela Dumnezeu o menire mai înaltă, ce s'ar fi întâmplat? De sigur ar fi căzut în grija celor pământești, dacă nu ar fi cunoscut o lume mai înaltă, mai superioară. Dacă ar fi avut credința slabă și nu ar fi primit cu tărie cele descoperite de Dumnezeu, s'ar fi lăsat ademenit de lucrurile trecătoare!

Dar el credea, căci după moartea lui Irod, i-s'a arătat îngerul Domnului în vis și i-a zis: „Ia pruncul și pe muma lui și du-te în pământul lui Israil!” (Mat. 2 v. 19). Cine nu are în viața sa simțirea unor lucruri mai presus de natura omenească? Toți suntem zidiți de Dumnezeu ca prin ajutorul credinței să simțim o chemare mai înaltă, dar nu toți primim chemarea de sus, pentru că nesocotim darurile divine. Dar Iosif a crezut și s'a dus, unde i-se poruncise.

Și ce să zicem de credința Fecioarei Maria? Rudenia ei, Elisabeta, a lăudat credința Fecioarei Maria zicând: „Fericită este ceace a crezut” (Luca 1 v. 45). Da, Sfânta Fecioară a trăit în lumea cea mai înaltă, pentru că a avut credința cea mai înaltă. Astfel nu a dorit și nu a cerut bunuri trecătoare. Precum spune tradiția, a dat săracilor darurile aduse de cei trei Magi Mântuitorului, iar când a închinat pe Iisus în templu, a adus darurile săracilor: o pereche de turturele! Ori unde era, în Vitleem, în Egipt, în Nazaret, sau în călătorie, însoțind pe Domnul, ea în tot locul a fost departe de cele lumești. În schimb a avut în cea mai mare măsură darurile spirituale, pentru cari totdeauna a mulțumit lui Dumnezeu, ca și atunci când a spus cuvintele: „Binecuvintează

suflete al meu pe Domnul... că mi-a făcut mie lucruri mari Cel Puternic” (Luca 1 v. 47 și 49). În casa Elisabetei a rostit aceste cuvinte, cari numai din o credință înaltă pot să isvorască.

În adevăr ea a primit cu sfințenie toate cele făgăduite de Dumnezeu prin înger și încă lucruri minunate, căci cine alta ar fi crezut, că Dumnezeu ca Mântuitor al omenirii păcătoase va lua firea omenească dela o femeie și se va naște ca Dumnezeu și om? Dacă îngerul i-ar fi spus că se va nimici lumea și că soarele, luna și stelele se vor amesteca iar Dumnezeu va face o altă lume, de sigur i-ar fi fost mai ușor să creadă aceasta, decât făgăduința că ea va naște pe Iisus Domnul!

Trebuie deci într'adevăr să avem azi în familia mame, cari să creadă că Dumnezeu le-a dat și lor o menire înaltă în lume. Ele trebuie să simtă că ceace Dumnezeu le-a rânduit să fie, este o poruncă cuprinzătoare, care nu trebuie discutată sau respinsă. Într'o societate de tineri unul era foarte credincios, dar ceilalți își băteau joc de el și-l asaltau cu întrebări ca acestea: „Cum se preface pâinea și vinul în trupul și sângele Domnului, cum este Dumnezeu atotprezent?” Tânărul credincios răspunse: „De sigur nu pe poarta rațiunii vom intra în cer, ci pe poarta cu inscripția: „Cred”.

De fapt, ce minunată pildă ar da părinții fiilor lor, dacă aceștia ar vedea că părinții pun mai mare preț pe credință, decât pe înțelepciunea unuia sau altuia. Ce minunată pildă ne dă Fecioara Maria, care se mulțumește cu o peșteră iar nu ca părinții de azi, care cumpără cele mai scumpe jucării fiilor și îi învață la risipă. Maica Domnului se mulțumește să stea într'o iesle pe paie sau fân, iar pruncul în iesle fără ajutor și ea crede că acesta va liniști vânturile și marea și că El va vindeca bolnavi și va învia morți! Credința ei nu s'a clătinat nici odată și credința ei s'a împlinit! Ea nu murmura că doar Dumnezeu ar putea scurta chinurile fugii în Egipt, sau mizeriile vieții de atelier.

După toate acestea se poate vedea cât de mare dar este credința creștină în familie. Credința îi ține pe membrii unei familii de-a-supra mizeriilor vieții, îi încurajază în întreprinderile lor. Ea îi ține mai strânși pe membrii familiei și îi face să vadă, că prin taina căsătoriei o iubire supranaturală s'a coborât în familie. Credința este razimul grijei părinților față de prunci și al sentimentului de alipire al fiilor către părinți! Spiritul de jertfă în familie este alimentat tot de credință. În familia necre-

dincioasă se trezesc o mulţime de nemulţumiri şi invidie faţă de alţii, mai înstăriţi şi la urmă va fi un loc de mare nemulţumire.

Multe rugăciuni trebuie să înalţe părinţii către Dumnezeu, ca fiii lor să vadă duhul credinţei, căci prin rugăciune pulsează credinţa. Broşuri rele, ziare dăunătoare nu pot intra într-o familie credincioasă.

Cap. IV.

Rugăciunea şi munca în familie.

Un minunat mijloc de întărire a credinţei în familie este rugăciunea. Iosif, bărbatul Mariei, a fost un om al rugăciunii, şi al contemplărei, ocupându-se cu lucruri divine. Despre Fecioara Maria spune tradiţia că la miezul nopţii, când arhanghelul Gavriil a venit la dânsa, Fecioara Maria era cufundată în rugăciune.

Mântuitorul (Luca 2 v. 49) când era căutat de părinţi, după ce a fost aflat, a zis: „Au nu ştiaţi, că în casa Tatălui meu trebuie să fiu?”. Deci familia din Nazaret era loc sfânt al rugăciunii! Acolo mâinile lucrau, dar şi spre rugăciune se înălţau! Da, căci fiecare se ruga pentru sine, se rugau împreună, umblau la sinagogă în Nazaret şi la templu în Ierusalim.

Rugăciunea este respiraţia sufletului credincios, ea este scara lui Iacob între Dumnezeu şi om. Pe acea scară se urcă cererile familiei către Dumnezeu şi comorile cereşti se coboară asupra celor cari se roagă. Membrii familiei în rugăciune comună se simt mai apropiaţi sufleteşte. Prin aceasta se implinesc cuvintele Domnului: „Unde sunt doi sau trei adunaţi în numele Meu, acolo şi Eu sunt în mijlocul lor”. (Mat. 18 v. 20). Un moşier din America nu voia să se roage şi a oprit şi pe cei ai casei sale dela rugăciune. Odată având un servitor nou, acela s'a rugat, dar stăpânul l-a oprit, iar când din nou s'a rugat, stăpânul l-a bătut. Dar în noaptea următoare fu cuprins de mari reuşcări şi se gândise să-şi curme zilele. Apoi a rugat pe soţia sa să se roage pentru el, dar aceasta a răspuns: „nu mă rog, fiindcă mi-ai interzis rugăciunea”. Atunci a rugat pe servitor să se roage, iar acesta a zis: „Stăpâne şi eri m'am rugat pentru tine, când m'ai bătut”. Apoi a ingenunchiat şi s'a rugat pentru stăpânul său!

Munca este un alt stâlp puternic al familiei, dar munca luată în senz creştinesc. Minunată pildă ne dă în privinţa aceasta familia din Nazaret. Teslarul Iosif petrece timpul în atelier toată ziua muncind. Aşa a agonisit pâinea pentru familie şi aşa a murit ca un e-

rou al muncii. De asemenea şi Fecioara Maria îndeplinea trebile gospodăriei, iar Mântuitorul încă a lucrat în atelier, căci doar îi ziceau: „fiul teslarului”! Şi ce credeţi, pentru ce şi-a ales munca de teslar? Pentru că această muncă pe atunci era dispreţuită şi numai robii o puteau îndeplini. Iar Domnul Cerului şi al pământului înobilează munca aceasta, lucrând cu rindeaua.

Doamne Dumnezeule, cât de mare trebuinţă este să ştie părinţii a da pildă de muncă fiilor lor. În cartea lui Iov se zice: „Omul e născut spre muncă, precum pasărea pentru sbor” (Iov. 5 v. 7). Aşa înţelegem că Dumnezeu zice către Adam: „Întru sudoarea feţei tale, vei mânca pâinea ta.

Omul dator este deci a-şi face munca sa din plin, cu conştiinţa curată. Munca serioasă corespunde cu seriozitatea vieţii şi de aceea noi ne plângem aici că se găsesc oameni cari toată ziua nu muncesc nimic, ci vegetează, iar seara se complac în sindrofii lipsite de orice spirit, în sindrofii cu jocuri de noroc şi câte alfele”!

Faţă de asemenea purtare, cât bine nu ar putea face aceşti oameni! Ei aşteaptă ca oamenii săraci să-şi îndeplinească munca lor, fie cât de simplă, ca unii cari de Dumnezeu sunt chemaţi a o face, dar uită că ei sunt vinovaţi, că ei ar putea ajuta pe săraci cu mesele cari le aranjează! Uite că ei nu contribuie cu nimic la scăderea mizeriei dintre noi.

O, voi părinţi vrednici, cari osteniţi, având copii, voi munciţi mai departe, căci vrednic este lucrătorul de plata sa.

Cap. V.

Spiritul de jertfă şi păcatul lipsei de prunci.

Spiritul de jertfă este un alt razim al familiei creştine. De multeori trebuie să uite de sine un cap de familie, ca să satisfacă nevoile familiei. Nu fiecare numai ale sale, ci fiecare trebuie să aibă în vedere şi nevoile celorlalţi membrii ai familiei.

Aici, după părerea mea, am ajuns la un punct, unde trebuie să vorbim de cea mai cumplită racilă, care roade la temelia familiilor noastre. Este vorba de lipsa de prunci.

Neînţeleşi sunt acei oameni, cari se tem de jertfele ce trebuie să le depună pentru copii; de aceea ei nu doresc să aibă copii şi fac tot posibilul să nu aibe!

Dumnezeule, cât de întristată era Sara că nu avea copii! Cât de mâhnit era Iacov că ştia pierdut pe fiul său Iosif! Cine ar fi ajutat

pe frații săi în foamea cea mare, dacă Iosif ar fi pierit? Cine nu dorește oare ca cercul monoton al zilelor lui să fie schimbat prin comoara cea mare de a avea prunci!?

Noi Românii, pe unele locuri, am ajuns, ca alții să ne moștenească averea, căci prunci nu sunt. Treci prin unele sate și nu vezi prunci jucându-se, pentru că nu sunt!

Și de ce nu sunt? Pentru că unele femei nu au temere de Dumnezeu! Fericit e omul, care se teme de Domnul, zice psalmistul (Ps. 111 v. 1) Dar frica de Dumnezeu este un rod al credinței într'un Dumnezeu mare, plin de slavă majestică. Cel ce se teme de Dumnezeu, crede într'un Dumnezeu, căruia se pleacă tot genunchiul în cer și pe pământ; într'un Dumnezeu care are cele mai înalte și mai sfinte drepturi asupra noastră. Cine se teme de Dumnezeu, știe că orice călcare de poruncă a lui poate fi pedepsită cu cea mai mare pedeapsă. Când la Mântuitorul au venit netrebnicii ca să-l vândă și Domnul a zis: „Eu sunt“, netrebnicii au căzut la pământ (Ioan 18 v 5).

Temătorul de Dumnezeu crede în atotprezența și atotștiința Stăpânului suprem! Crede în Dumnezeu, care cercetează inima și rărunchii omului (I Cor. 14 v. 25). Cine are această temere, acela trăiește după poruncile Domnului, acela nu le calcă, ci le respectă! Acela trăiește nu cum voiește el, ci precum voiește Dumnezeu.

Lăsați deci ca în familii să nu între blestemul prin lepădarea pruncilor, ci lăsați viața lor, lăsați pruncii să trăiască. Aceasta este voia lui Dumnezeu! În cartea Facerii însuși Dumnezeu zice către Eva: „In dureri vei naște fii și spre bărbatul tău va fi întoarcerea ta“ (Facere 3 v. 16).

Iar în alt loc Sfânta Scriptură spune, că pruncii sunt o podoabă a femeii credincioase. (I Tim. 5 v. 10).

Cine lapădă pruncii nu face voia Domnului, ci săvârșește un păcat îngrozitor și eu mult mă mir, că conștiința acestui păcat nu este limpede înaintea multor femei! Eu mă mir că ele nu-și aduc aminte că Domnul a zis: „Lăsați pruncii să vină la mine“, iar ele îiucid!

Să ne desmetecim din grozăvia acestui păcat, căci toate făpturile se supun voiei lui Dumnezeu: stelele călătoresc calea pusă lor de Dumnezeu, se schimbă ziua cu noaptea, se schimbă cele patru anotimpuri după legi divine. Tunetul, fulgerile se produc după legile lui Dumnezeu! Ciocârlița și priveghitoarea laudă pe Dumnezeu, iar pruncii să fie stârpiți din germene ca să nu poată lauda pe Dom-

nul?? Dar oare pentru aceasta ne-a dat Dumnezeu atâtea daruri pe pământul acesta, ca cei căsătoriți să trăiască în huzur și să nu aibe griji cu copiii? Dar mama ta câte griji nu a avut cu tine femeie și cu frații tăi? Dacă părinții tăi nu s'au temut că vor muri de foame cu atâția copii, tu să ai o asemenea temere?? Nu!!!

De aceea părinților, voi aveți datoria să respectați legile puse de Dumnezeu în inimile voastre și să nu căutați a vătămă majestatea divină și să lăsați casele voastre pustii, bisericile goale de copii, iar ogoarele voastre să le lucreze alții!! Ascultați de legile firii, iar nu de născocirile drăcești ale lepădării pruncilor; gândiți-vă voi mame denaturate, ce s'ar întâmpla dacă Mântuitorul Iisus Hristos ar veni să vă întrebe azi: unde sunt pruncii voștri?? Ce ați răspunde? Dacă l-ați vedea palid și plin de sânge, cu coroana de spini pe capul său, bătut și totuși privind-vă cu bunătațe, oh, atunci ați auzi zicându-vă: voi și păcatele voastre mi-au pus pe cap cununa de spini, iar voi îmi răsplătiți chinul meu cu lepădarea pruncilor și alte păcate!!

Sfânta fecioară Maria a născut un prunc, care este Mântuitorul lumii. Femeile de azi să ia pildă dela Sfânta Fecioară, care a însoțit copilăria lui Iisus.

Femeile cari nu voiesc să fie mame se tem de munca sfântă pentru căminul familiar. Ele uită că mai demult nu era așa și că alle femei din alte părți, cu avere mai puțină, au câte opt—zece, ba și mai mulți copii! Să ne întrebăm cum se face aceasta? Femeile acelea vrednice se scoală 'n revărsat de zori în munca sfântă pentru pâne pentru că iubesc copiii, cum a spus o mamă, care întrebată fiind câți copii are, a răspuns: „Dacă îi iubesc nici nu-i mai număr“!

Asemenea femei vrednice își dau seama, că decât să moară din cauza avorturilor în vre-un spital, nespovedite și necuminate, mai bine au mai multe suferințe dar și mai multe bucurii în viață. Căci bucurie mare este demnitatea, vrednicia de mamă. Vrednicia aceasta însuși Mântuitorul ni-o arată. Când fariseii l-au întrebat pe Domnul dacă bărbatul poate să-și lase femeia spunând că așa stă scris în cartea lui Moisi, Domnul a zis: „După împietrirea inimilor voastre v'a scris (Moisi) acest ordin. Dela începutul Facerii lumii i-a făcut Dumnezeu bărbat și femeie. Pentru aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa și vor fi amândoi un trup; drept aceea nu mai sunt doi, ci un trup. Deci ce a împreunat Dumnezeu, să

nu despartă omul" (Marcu cap. 10 v. 6—8). Prin aceste cuvinte Domnul a vorbit despre ideea de tată și mamă, în sensul că cel ce lasă pe tatăl său și pe mama sa trebuie să devină el tată, iar femeia mamă și în felul acesta să se continue neamul omenesc după cuvintele lui Dumnezeu: „Creșteți și vă înmulțiți și umpleți pământul” (Gen. 1 v. 28).

Modelul mamei desăvârșite o asemenea femeie îl găsește la Maica Domnului, care a nutrit pe Fiul lui Dumnezeu. Ce bucurii i-au adus Fecioarei Maria primii pași și primele cuvinte ale pruncului Iisus. Când și cărturarii se mirau de cuvintele lui Iisus la vârsta de 12 ani, ne putem imagina bucuria sfintei Fecioare, care în fiecare clipă când: „pruncul creștea și se întărea cu Duhul umplându-se de înțelepciune și darul lui Dumnezeu era peste Dânsul” (Luca 2 v. 40).

Fecioara Maria a avut fericirea să fie mama lui Iisus, cunoscând și cinstea de a fi ascultată de Iisus, căci timp de 30 ani a stat Domnul lângă Maria și în timpul acesta i-a dat ascultare!

Cap. VI.

Rolul femeii în creștinism.

Lumina lui Hristos să între în familie, iar nu duhul lumii. Domnul a zis: „Eu sunt lumina lumii, cel ce vine după Mine nu va umbla întru întuneric, ci va avea lumina vieții!” (Ioan 8 v. 12). În Vechiul Testament se spune că trei luni de zile a ținut Obededom sicriul legii în casa sa și Dumnezeu i-a binecuvântat casa pentru sicriul legii. Cu atât mai mult va binecuvânta Dumnezeu casele în care a intrat Hristos, unde o mamă sau un tată a primit pe Hristos. Și mai ales femeia în familie face minuni, dacă este bună creștină. Și este firesc să fie așa, pentru că prin creștinism femeia a ajuns la un rol pe care nu i-l-a putut da lumea păgână.

Înainte de Mântuitorul femeia nu era egală cu bărbatul, ci era considerată ca obiect viednic de dispreț! Nu puteau să apară în adunările bărbaților, nici chiar la ospețe. Nu era dată nici o femeie la învățătură și era exclusă dela orice serbare religioasă. Unii păgâni ziceau, că femeia nici nu are suflet și nemurire. În Asia, Africa și în insule era starea aceasta: Femeia era fără scut și apărare și era vândută după plac. Era alungată oricând îi plăcea bărbatului, închisă și putea fi chiar omorâtă și era pusă la lucruri grele, pe când bărbatul mergea la vânatoare.

Și apoi la unele popoare oamenii aveau mai multe femei. Când murea bărbatul, femeia trebuia să moară împreună cu el, luând venin, ca la popoarele vendice și slave, sau apoi femeia era închisă într'o groapă cu bărbatul cel mort, unde murea de foame și scârbă lângă cadavrul putred al bărbatului!

La Greci femeia era umilită foarte mult. Soția era cumpărată pe plată sau în schimbul serviciilor făcute la părinți, ori era câștigată prin răpire¹⁾. Bărbații aveau concubine, cum avea chiar Socrate o *etairă* cu numele de Teodota. După Lycurg căsătoria era obligatorie, dar așa fel că singurul ei scop era facerea de prunci, în care scop bărbatul mai în vârstă trebuia să-și cedeze soția altui bărbat. În lipsa bărbatului, fiul avea drept să dea porunci mamei sale, cum a dat asemenea porunci Telemac mamei sale²⁾.

La Romani bărbatul are dreptul de viață și de moarte asupra femeii, copiilor și sclavilor. Îi poate vinde și ucide. După definiția lui Ulpianus: „paterfamilias appellatur, qui in domo dominium habet”. Dacă tatăl, nu ridică dela picioarele sale pe noul născut, prin aceasta noul născut era ca și pierdut. Legea celor XII table o umilește mult mai mult pe femei, dispunând bărbatul de ea și putând să o ucidă chiar pentru că a beut vin. Divorțul era o mare plagă, iar când însuș August propune legea: „Lex Iulia de moritandis ordinibus”, senatul o respinge căci nu voește viață morală. Acest obicei și azi mai există la unele popoare.

Erau și excepții, bunăoară la Romani erau vestalele, în slujba zeilor; aceste vestale erau obligate să trăiască în feciorie mai mulți ani, îmbrăcate în vestmânt alb și chiar consului trebuiau să le facă loc când le întâlneau în cale, pentru că ele alimentau focul sacru, care nu era îngăduit să se stingă. La Evrei starea era ceva mai bună. Sara a dăruit lui Avraam un fiu, prorocița Deborah prin judecătorul Varac, a ajutat Evreilor să scape de vrăjmași. Iudita ucide pe regele Oloferne al Asiriei, Estira scapă pe Evrei de sub Perși etc. Dar abia atunci au respirat femeile păgâne, când Fecioara Maria a primit marea misiune de a fi maica lui Dumnezeu! Cu dreptate zicea Teodoret, episcopul Ancyreii, că prin Fecioara Maria tot genul feminin a fost binecuvântat! Prin cinstirea Fecioarei sfinte au ajuns femeile și celelalte fecioare să fie cinstite. De atunci și femeile își puteau câștiga vrednicia, căci erau privite

¹⁾ Ch. Letourneau: „L'évolution de mariage et de la famille” p. 148 și 241.

²⁾ Gotcu: Moralitatea familiei creștine p. 67.

egale cu bărbații. Sfânta Elena, Pulcheria și altele au devenit chiar sfinte!

Și acum se pot vedea unele consecințe ale acestui fapt. Religia creștină a făcut ca femeia să fie sufletul familiei și să se bucure de cinste egală cu a bărbatului și astfel să fie iubire în familie. Și de aici urmează, că până când femeia are în familie un rol mare creștinesc, temelia societății este tare. În Rusia puterea religiei s'a menținut prin familie cu toate că terorismul comunist este și era feroce.

Câtă vreme femeia este creștină, morala creștină nu se poate stârpi, nici credința, dar când ar veni vremea ca femeia să nu mai aibe acest rol, atunci societatea s'ar prăbuși. De aceea trebuie să ferim femeile de păgânătatea uciderii și lepădării pruncilor și a altor imoralități și viața familiară va străluci ca soarele.

Cap. VII.

Ceva despre creșterea pruncilor.

Voiți ca azi să fie mai tare autoritatea voastră morală părinților? Fiți gata a da dovadă totdeauna de spirit de sacrificiu în fața multiplelor împrejurări ale vieții! Un părinte să poată zice oricând: iată fiule, eu am făcut ceea ce te învăț acum pe tine!

Charles Wagner spune că nu-i bine să crești pe prunc ca și cum ar fi un lucru. Nu așa cum cere negoțul, meseria ta; să-l crești pe copil, ca și cum l-ai crește pentru tine, dar nici să-l crești ca și cum părintele nu ar avea alt rost decât să fie la dispoziția copilului. În cazul dintâi creștem automate pentru părinți, iar în cazul al doilea satrapi, tirani, cari și în viața socială vor fi tirani! Noi, în calitate de creștini voim a crește pe prunci pentru Dumnezeu, de sigur că atât în viața individuală, cât și în cea socială să trăiască după legile creștinești.

Nu-i încru ușor să crești individualitatea copilului, să-l înveți că nu el este legea, ci legea e mai presus de orice persoană. În măsura în care părinții vor dovedi că trăiesc după o lege pe care și înaintașii lor au respectat-o, pruncii vor fi respectuoși. În măsura în care copiii vor vedea abateri dela respectul legii, ei nu vor mai socoti legea ca ceva superior. Un părinte care nu merge la biserică, dar pe fiu îl trimite, nu-și face toată datoria, el trebuind să dea pidă desăvârșită!

A conduce pe copil la ideea că noi avem un Dumnezeu, Tată al tuturor, numai așa se poate, dacă el vede respectul către Dumnezeu dat mai întâi de părinți. Iar a conduce

pe copil către respectul altora, se poate face prin atitudinile către servitori, cărora ca stăpâni să le dovedim că și ei au drepturi. Să nu vadă copilul că „se disprețuiește, cine are mâni noduroase și haine de lucrător; când e disprețuit oricine nu e om de rând, copiii crescui în acest spirit, vor fi mâne răi cetățeni“¹⁾.

Mai ales mamele au îndatoriri mari în privința creșterii pruncilor, îndatoriri pe cari așa de frumos le expune Chesarie Ștefănescu în cartea: „Mama creștină.“

a) Între aceste îndatoriri este ca mama singură să-și alăpteze copilul, iar dacă din motive binecuvântate își ia doică, aceasta trebuie să fie evlavioasă, virtuoză și de credința noastră ortodoxă. La patruzeci de zile dela naștere mama trebuie să meargă la biserică spre a fi binecuvântată și a mulțumi lui Dumnezeu că i-a dăruit prunc.

b) O mamă să nu întrebuițeze cuvinte jignitoare la adresa nimănui și să nu să arate răsbunătoare.

c) Pruncii ei să fie simplu îmbrăcați iar mâncarea lor să nu fie cu imbuire.

d) Pruncul să nu fie desmierdat în mod neros, iar o mamă să țină echilibru în a arăta aceeaș afecțiune tuturor pruncilor ei.

e) Să-i învețe a ceti cărți bune, începând cu cartea de rugăciuni.

f) pe fiicele sale o mamă să nu le crească în internate străine de legea ortodoxă.

g) Mama să poarte grije ca fiicele ei să se îndelețnicească mai mult cu viața casnică, să dea un suflet lucrurilor pe cari le au, fie o floare crescută în fereastră, fie o haină, despre care să poate spună: „mâna mea s'a trudit și a făcut-o“. În felul acesta se va face o educație pentru simplitate și atunci în viața socială nu va mai fi atâta sfidare din partea celor cari fac lux exorbitant, întemeiat pe lene.

Mulți părinți cred, că ei nu au nici o datorie de a-și crește pruncii și îi lasă de capul lor să crească singuri ca buruienile neplivite. Scopul creșterii este tocmai ca nimeni să nu rămână de capul său, ci să învețe a-și face datoria, să-l îndemne a face fapte bune și a se jertfi chiar pentru binele obștesc. Lăsând pe copil de capul său, devine egoist, încăpăținat, încrezut, mândros și aceasta din pricina, că la început copilul toate le face după înclinările firești, iar nu după mintea sănătoasă. Cei cari lasă copilul de capul său cred că în sufletul copilului e numai bine, dar se înșală, căci din

¹⁾ Wagner: Viața cumpătată p. 130.

fragedă copilărie omul are și înclinări rele, cari trebuiesc smulse din suflet prin educație. Chiar acela e scopul educației sau creșterii ca să aibă copilul voință îndreptată spre bine.

Pe copil trebuie să-l desveji de rău și să-l înveți a face bine. Trebuie să-i luminezi mintea, să-i îmblânzești inima, să-i îndreptezi voința. Părinții sunt datori a face aceasta. Ei sunt datori a da pildă bună, a învăța pe prunci binele și frumosul. Întrebarea este de ce părinții și în ce chip sunt datori părinții a-și educa pruncii?? Întâi și întâi fiecare om moștenește dela părinții săi anumite însușiri sufletești și trupești. Un prinț mergea odată să cucerească nordul Africei, numit Algeria. Un ofițer făcu atent pe prinț că locuitorii de baștină o să-l omoare, dacă nu au grije. Prințul zise atunci: „Nu sunt născut din familie care cunoaște frica”. Și prințul îndurând mari piedici, dar fără frică a cucerit Algeria.

Dar părinții sunt datori a-și crește bine copiii și pentru motivul că copiii sunt părți din carnea și oasele și din sângele lor. Crescând puterile copiilor, vor fi de sprijin părinților. Numele părinților, felul lor de a gândi, chipul lor rămâne în lume și după moartea părinților¹⁾.

Noi vedem că în școală învățătorii iubesc și pe cei mai săraci și oropsiți copii; marele pedagog Pestalozzi spune că e mare plăcere să vezi băieți și fete cari se găseau în stare mizerabilă, crescând și înflorind sub conducerea învățătorului²⁾ Un învățător se bucură văzând pace și mulțumire pe fața copiilor, văzând cum se roagă nevinovați și făcând jucării cu mânuțele lor. Cu atât mai vărtos trebuie deci să se ocupe părinții cu creșterea copiilor și să se bucure de urmările bune ale ostenețelor lor. Au doar ție tată nu-ți place să auzi pe copilașul tău zicând celui ce-l întreabă: cine te-a învățat rugăciunile: m'a învățat tatăl meu și mama mea? sau dacă întreb eu pe copilul de zece ani, care se joacă în țărână în timpul slujbei divine: Ionel, de ce nu te duci la biserică și el răspunde: fiindcă nici tata nu se duce! Ce zici atunci tu care ești tată?!

Dar și alte pricini sunt pentru cari părinții trebuie să-și crească copiii lor. Copilul până pe la 12 ani învață din pildele ce le vede în jurul lui, și de sigur mai întâi dela părinți, căci părinții sunt mai aproape de el. Alexandru Cel mare se lauda că el și ca împărat ascultă de mama sa, căci când îl roagă

să ierte dela moarte pe câte un nelegiuit, îl iartă. El zicea că ascultă de mama sa fiindcă i-a dat creștere bună.

Am citit într'o carte că un tată cam bețiv a dus odată și pe fiul său a crășmă. Crășmarul știa că acel tată bea câte un litru de vin de fiecare dată și îi aducea fără să-l mai întrebe ce comandă. Acum însă că era și copilul lui acolo, îl întreabă: dar tu ce beai? Copilul răspunde: eu beau ceea ce bea și tatăl meu. Și tatăl pruncului auzind aceste cuvinte ale fiului zise crășmarului: „adă-mi apă căci trebuie să dau pildă copilului meu”.

Iată dară cât de mare este puterea părinților asupra fiilor în ce privește creșterea. Întrebarea este deci ce ne trebuie azi? Eu răspund zicând: părinți buni!! Împăratul Napoleon într'o convorbire cu doamna Campan zise: „Știi Doamnă sistemele vechi de creștere a pruncilor nu mai plătesc nimic, spune-mi deci ce lipsește pentru a da creștere adevărată oamenilor?”

— Mame — fu răspunsul dnei Campan.

Venim acum la punctul al doilea. Am văzut că mai întâi părinții trebuie să se îngrijască de creșterea pruncilor. Dar ce trebuie să știe părinții? Să stea cu mâinile în sân? Odată căzuse oarecine într'o fântână, vecinul care l-a văzut aleargă acolo și întreabă: Pentru Dumnezeu, dar cum ai căzut acolo? Cel din fântână zise însă desnădăjduit: „nu mă întreba cum am ajuns aici ci scoate-mă de grabă că mă înec”. Noi încă vedem azi cum neascultarea de cei mai mari, mai luminați, față de părinți a crescut; lipsa de respect, de cinste crește ca buruienile.

Dragii mei, văzând acestea, părinții să nu mai stea cu mâinile încrucișate, mai ales că mulți părinți poartă vina de stările rele de azi.

Părinții cu viața fără frâu otrăvesc sângele copiilor; unii își bat copiii fără pricină binecuvântată, alții îi lasă de capul lor. Ce să facă deci părinții?

a) Incepem cu iubirea, pe care părinții trebuie să o arate copiilor lor. Toți părinții se laudă că-și iubesc pruncii și nu-și dă seama că de multe ori greșesc împotriva acestei iubiri. Copilul trebuie să simtă că mama și tata îl iubesc. Numai cine a fost iubit, poate să iubească. Ori copilul simte din desmierdările mamei, că este iubit și e gata chiar să fie recunoscător pentru această iubire. O mamă avea ziua numelui. Fetița ei vedea că mama ei primea daruri, deci s'a gândit să aducă și ea un buchet de viorele mamei sale. Făcu în grădină buchetul, apoi l-a pus într'un vas din bucătărie,

¹⁾ C. Salzmänn: Cărticica Racului București 1928 p. 20.

²⁾ Pestalozzi și Educația Poporului p. 30.

însă nu l-a putut duce mamei sale, căci a căzut și a spart vasul. Mama ei fără să întrebe cum s'a întâmplat, a bătut pe fetiță, care simțind că pe nedrept a fost bătută, multă vreme n'a mai dus buchete de flori mamei sale. Acea mamă ar fi trebuit să întrebe mai întâi pe fetiță cum a ajuns să spargă vasul și atunci nu ar fi pedepsit-o pe nedrept. *Deci părinții să nu nedreptățescă cu nimic pe copii și atunci aceștia vor avea totdeauna iubire caldă către părinții lor.* Însă de aici nu urmează că nu ar trebui pedepsiți copiii. Pentru neascultare sau încăpăținare trebuie să-i pedepsești, dar nu așa că tata pedepsește iar copilul plângând merge la mamă, care îi zice: taci dragă nu plânge că tatăl tău e rău; uite aici doi lei să-ți iai bonboane.

Iubirea poate fi stricată și prin aceea, că părinții nu se bucură de bucuriile pruncilor. Chiar apostolul Pavel la Romani 13 zice tuturor creștinilor: „Bucurați-vă cu cei ce se bucură”. Deci rău a făcut acel părinte, care oprea pe copil să prindă fluturi sau acel tată, care chemat de copilășul său nu a voit să se ducă în grădină și să vadă micsandrelle înflorite și îngrijite de fiul său Ionel. Acest fiu a chemat atunci pe un copil din vecini să vadă floarea și acela s'a bucurat. Deci Ionel începu a iubi mai tare pe copilul din vecini decât pe tatăl său.

Deci părinții prin o iubire dreaptă să-și crească pruncii. Aceștia simțind bine iubirea părinților vor căuta să fie cu încredere, cu recunoștință și cu supunere către părinți. Firește că dacă părinții se ceartă în fața pruncilor, dacă fâgăduesc și nu se țin de cuvânt, își pierd încrederea copiilor.

b) Trece acum la alt punct. Unii părinți învață pe copii să nu iubească pe aproapele lor. Iată de pildă cum. Ioan cel cu trei copii șade la poartă în stradă și-și bate joc de trecători. Trece un șchiop. E invalid din războiu, dar tatăl zice ca să audă copiii: iată acesta și-a rupt piciorul când era beaf. Trece un biet bătrân gârbov. Tatăl zice: iată acesta e plecat de spate de parcă ține lumea toată în spinare. Trece pe acolo un cerșetor, care nu din vina lui a ajuns la sărăcie. Tatăl zice: mergi și lucrează, copiii auzind toate acestea, cum să învețe a iubi pe aproapele lor??

Unii părinți învață pe copii chiar să se mânie și nu să iubească pe binefăcătorii lor. Răposatul meu tată era învățător și pe școlarii neascultători îi pedepsea. Tatăl unui elev venise la școală și a adresat cuvinte nepotrivite tatălui meu, care își făcuse datoria de învățător. Un tată avea un fiu, pe Ionel cel sburdalnic. Acesta arunca cu pietrii în școlari. Atunci un

alt școlar Nicolae a dat și el cu piatră și a lovit pe Ionel în cap. Tatăl lui Ionel s'a răzbunat pe Nicolae bătându-l, dar fiului său care încă era vinovat nu i-a făcut nimic. Copiii unor astfel de părinți învață chiar să fie răsbunători iar nu iubitori de aproapele. Iată că din vina părinților fără grijă, este apoi atâta mânie și dor de răzbunare între oameni. Pe alocurea duce chiar la ucideri această răzbunare.

Dacă vrem copii nerăzbunători, atunci să nu-i prea giugulim. Când cad să nu batem scaunul, căci atunci copilul crede că el nu e de vină, ci altul, pe care caută apoi să se răzbune.

c) Trece acum la greșelile ce le fac părinții în privința credinței în Dumnezeu. Un tată bun, o mamă bună totdeauna va învăța pe copilul său zicându-i: iubitul meu Ionel, tu trebuie să mă iubești nu numai pe mine, ci și pe Dumnezeu, căci el ne trimite căldura soarelui, el ne dă râurile în cari ne scaldăm, el ne dă florile frumoase. O mamă bună are să arate copilului că și ea crede în Dumnezeu și aceasta o va face prin rugăciune. Copilul are să vadă pe părinți rugându-se, să audă vorbindu-se de Iisus Hristos, de viața Sa pilduitoare și de moartea sa înălțătoare.¹⁾ Ziua Duminicii să fie pentru copil alta decât celelalte zile.

Dar mulți părinți nu fac așa.

Dacă afară tuna și fulgera, o mamă amenința pe copilul neascultător zicând: taci și te poartă bine că Dumnezeu nu auzi cum pedepsește? Altă mamă când copilul făcea o greșală mică zicea: Dumnezeu te va arunca în iad, căci așa pățesc copiii ca tine²⁾.

(Va urma)

† Gheorghe Bogdan-Duică

Prin dispariția dintre noi, a ilustrul profesor universitar din Cluj Gh. B. Duică, neamul și Biserica noastră simte o grea pierdere.

Munca plină de rezultate folositoare, prestată de răposatul pe toate terenele vieții noastre publice, l-a ridicat între cei mai de valoare conducători ai culturii noastre. De peste 40 de ani, aproape n'a fost revistă sau ziar românesc, la care Bogdan-Duică să nu-și fi dat valoroasa sa contribuție intelectuală.

Studiile sale îmbrățișeau cu deosebire istoria literaturii și culturii românești.

Membru activ al „Astrei” și președintele secției literare, participă la toate acțiunile ei, cu indicațiile sale.

¹⁾ Antonescu: Pestalozzi și Educația Poporului p. 99.

²⁾ Salzmann: op. cit. p. 113.

Gh. Bogdan-Duică, a fost și un fiu devotat al Bisericii noastre. Era convins că servindu-și Biserica, servește neamul nostru. A fost unul dintre întemeietorii Frăției Ortodoxe.

În anul trecut a rostit la mormântul marelui Mitropolit Șaguna, un discurs, care a impresionat toată asistența.

Note biografice. — G. Bogdan-Duică, născut în Brașov la anul 1866, își face studiile în Brașov, Pesta, Iena și Viena, iar licența în științele istorice o dobândește la universitatea din București.

A muncit cu o neobosită râvnă, ca istoric și critic, ca profesor iubit de elevi, întâi la Brașov, apoi în capitală și, mai pe urmă în România întregită, la Cluj, ca una din puterile cele mai valoroase ale tinerii universității române.

Are în urma sa și o lungă activitate de publicist, colaborând la vechea *Tribună*, la *Convorbiri Literare*, la *Romänische Revue*, la *Telegraful Român* și la alte ziare. Timp de doi ani a redactat, la Cernăuți, *Gazeta Bucovinei*.

Afară de numeroasele și temeinicile sale lucrări, publicate ca membru al Academiei Române, G. Bogdan-Duică a scris mai mult: studiul biografic *Petru Maior* (1893), *Bucovina*, studiu istoric și politic (1895) *Călugărul Visarion Sarai* (1896) *Procesul episcopului I. Inoc. Klein* (1896), *Statistica românilor din Transilvania în 1733*.

Înmormântarea eruditului profesor, s'a făcut Marți în 25 Septembrie în Sibiu, între regretele unanime ale neamului românesc. Prohodul a fost săvârșit de I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae asistat de un mare sobor de preoți, în fața unei asistențe selecte și numeroase. La sfârșit I. P. S. Sa a rostit un impresionant panegiric, dl. Ministru Lapedatu a vorbit în numele guvernului, consilierul Dr. Stanca dela Cluj, în numele episcopiei clujene. S'au mai rostit cuvântări în numele universității din Cluj, în numele „Astreii“, în numele scriitorilor români, în numele foștilor elevi, în numele F. O. R. și în numele liceului A. Șaguna din Brașov.

Dumnezeu să-l odihnească în lăcașurile dreptilor.

Prea Sfinția Sa Părintele Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa la Timișoara.

Duminecă la 25 Septembrie crt. în cadrul unor frumoase și impresionante sărbări, a avut loc sfințirea și așezarea crucilor pe noua sion din parohia noastră Timișoara Prin. Carol (Iosefin). Prea Sfinția Sa a ținut și de aceasta dată să săvârșească El însuși sfințirea crucilor pentru aceasta biserică. Serbarea a decurs după cum urmează: Dimineața la orele 10, Prea Sfinția Sa celebrează sf. liturghie în paraclisul

parohiei, asistat fiind de P. C. Sa Părintele Consilier eparhial Mihail Păcăteanu, P. C. Sa Părintele Protopop Dr. Patrachie Țucra, Cucernicille lor Părinții Ioan Imbroane, Traian Golumba, Valeriu Sepi, Ștefan Șora, Ioan Jurma și diaconul Mihalu Măcinic. Răspunsurile sunt date de Societatea corală „Doina Bănatului“ din Timișoara Pr. Carol, sub conducerea Părintelui Diacon Alexandru Bocșianu. După săvârșirea sf. liturghii s'a mers în procesiune dela paraclisul parohiei la biserică cea nouă. Crucile cari urmau să se sfințească spre a fi astfel așezate pe biserică, erau purtate de credincioși.

În fața bisericii celei noi, Prea Sfinția Sa înconjurat de soborul preoțesc amintit, săvârșește actul sfințirii crucilor. Prea Sfinția Sa rostește o impresionantă și puternică predică, arătând importanța actului din punct de vedere creștinesc și românesc. Mulțimea adunată din toate cartierele orașului, ascultă profund impresionată cuvintele de învățătură și încurajare a Prea Sfințitului stăpân. După cuvântarea Prea Sfințitului, în timp ce corul intona cântarea de slavă „Mântuire a trimis Domnul poporului său,“ crucile sunt ridicate pe turnuri și cupolă. După terminarea acestei solemnități, Prea Sfinția Sa înconjurat de Cler, trece în casa culturală a parohiei, unde vizitează dispensarul și sala festivă. Prea Sfinția Sa se interesează de aproape de realizările pe teren religios, cultural și social din parohie, dându-l-se explicațiile necesare de către parohul Părintele Ioan Imbroane, D-na Maria Șendrea președinta Societății Sf. Maria a femeilor din aceasta parohie și de către Dl. Dr. Iosif Nemoianu conducătorul asistenței medicale din parohie. După aceasta se servește o masă dată în cinstea Prea Sfinției Sale de către Consiliul parohial. La aceasta masă afară de reprezentanții autorităților, mai participă și câțiva dintre credincioșii parohiei. În timpul mesei Părintele Ioan Imbroane mulțumește Prea Sfințitului Stăpân pentru toată sollicitudinea arătată parohiei, precum și preoților cari au participat la aceasta solemnitate și reprezentanților Municipiului Timișoara și în special Dlul ajutor de Primar Teodor Catalina, cari au dat tot sprijinul material ca acest lăcaș de închinare să fie cât mai curând terminat, ca să fie dat destinației cu o oră mai de vreme. Înainte de ridicarea mesei Prea Sfinția sa, emoționat de cele relatate de Părintele Imbroane, binecuvântă opera începută și imploră ajutorul lui Dumnezeu, ca să fie dusă la bun sfârșit.

Tot în aceasta zi în biserică din Elisabetin, Prea Sfinția Sa împărtășește taina sf. cununii, mirilor Ing. Gabriel Dimitriu și Dochitza Coman, — fosta președintă a Societății Sf. Ecaterina a elevilor dela Liceul Carmen Sylva, — fiica distinsului profesor și fiind actual primar al Municipiului Timișoara, asistat de un sobor de preoți compus din P. C. Sa M. Păcăteanu, P. C. Sa Dr. P. Țucra, C. lor Tr. Golumba,

C. Vula și diaconul A. Bocșianu. După săvârșirea Sf. taine, Prea Sfinția Sa dăruind tinerei părechi o Biblie legată foarte frumos, urează ca învățăturile cuprinse în Sfânta Scriptură să le fie călăuză pentru viață. Luni în 24 Septembrie a. c. Prea Sf. Sa vizitează școala comercială și școala de Arte și meserii din Timișoara și face vizita la mai mulți distinși bărbați ai Municipiului Timișoara. A. B.

Predică.

Să ne apropiem cu îndrăsneală la tronul harului, ca să luăm milă și să aflăm har spre ajutor la vreme. Evrei 4,6.

Iubiții mei ascultători!

Ați văzut vre-o dată o corabie, luptând cu valurile sălbatece ale mării? Dacă nu veți fi văzut, închipuiți-vă un pustiu de ape, fără de margini, zbătându-se și fiind îngrozitor, și în mijlocul lui, o corabie, ca un punct, care trudește să se țină la suprafață, dar care în fiecare clipă se poate cufunda. Nici țărta, corăbici nici știința ori iscusința căpitanului și a manarilor, nu o ar putea mântui, dacă nu ar fi purtarea de grijă a lui Dumnezeu, care a zis: „că și perii capului vostru sunt toți numărați“ (Matei 10,30)

El bine, omul se asemănă foarte mult cu această corabie. Și el plutește pe marea înviforată a vieții, cu primejdia de a se cufunda, de a pieri în fiecare clipă și cu trupul și cu sufletul în valurile ei. Toată știința și toată puterea omenească, nu-i va putea mântui, dacă nu-i va sta în ajutor Dumnezeu, și sfânta Maică biserică.

Da! Dumnezeu, despre a cărui netăgăduit ajutor, ne asigură atât de temeinic, marele Apostol al neamurilor când scrie: „Să ne apropiem cu îndrăsneală, la tronul harului, ca să luăm milă și să aflăm har spre ajutor la vreme“, Dumnezeu! despre a cărui puternic ajutor și psalmistul cântă atât de încrezut: „ajutorul meu dela Domnul, cel ce a făcut cerul și pământul“. (Ps. 120,2). Iisus! Dumnezeu, către care și Apostolii se adresează în strămtoare strigând: „Doamne mântuește-ne, că pierim“ (Matei 8,25). Și către care se îndreaptă și poetul, cu atâta farmec în glas, simbolizând trebuința învierii pentru mântuirea noastră a celor slabi, când scrie:

„Invie din somn!

„Invie, Puternice Domn!

„Că nu mai pot slăbi!

„Invie! de nu, vom pieri!“.

(Din: Azi e furtună de O. Hulea).

Iubiți creștini! Dacă lumea de azi este o lume a crizelor, criză materială, și criză morală, care este o boală socială și economică — apoi nu mă îndoiesc că trebuie să fie și un leac de vindecare. Și acest leac, îmi

place să-l văd și să-l constat, nu sub forma vreunei legiferări, ci așa de simplu și natural, în lucrarea noastră a flecăruia în parte, și a tuturor la oaltă. În munca noastră și în munca voastră. În îndeplinirea datorințelor și morale și sociale și de alt ordin.

Este de netăgăduit, că se desprinde azi un suspin de pe buzele oamenilor, după vremuri mai bune, mai pacifice, mai fericite. Un suspin, care plutește în aerul ce-l respirăm și care nu are puterea trebuincioasă să se ridice în slavă. Tocmai fiindcă și ochii omului nu caută cu credincioșie spre slavă. Prea e legat omul de țărâna pământului, ce o calcă, și prea încrezut în puterile lui, și trăiește slujind mai mult făpturii, decât făcătorului. Nu e de mirare, dacă sub acest raport, întâlnim, — ori mai mult — ne lovim de această criză, de această mare criză și materială și morală. Și care nu va putea fi vindecată, fără numai cu ajutorul harului lui Dumnezeu, cerut la vreme, și nu va putea fi înlăturată, decât prin munca noastră conștientă.

Un inginer eși odată într-o dimineață, prin ploale și furtună spre a examina un teren ce urma să fie canalizat. Un muncitor îl întâlnește și îi zise: Domnule inginer, dacă aș fi un domn așa de mare ca D-ta, nu ași eși afară, pe o așa vreme. — Tocmai de aceea nu ți-a dat Dumnezeu dar ca și mie, îi zise inginerul, fiindcă atunci nu ai mai munci. Tocmai de aceea ne sbatem și noi în lipsurile zilelor de acum, ca să simțim trebuința de a munci, ca și acel sărac lucrător, ori, mai mult, de a simți trebuința să cerem harul lui Dumnezeu la vreme.

Și unde crezi iubite creștine să găsești ajutor la vreme?...

Numai la Dumnezeu! — Napoleon cel mare și tare a trebuit să-și consume viața întreagă, și abia înaintea morții ca prizonier pe insula Sf. Elena, să vadă că i-a lipsit ajutorul lui Dumnezeu la vreme. Și a strigat: „cât de mare și puternic îl cunosc acum pe Dumnezeu, și cât de mic și slab pe robul său Bonaparte“. Iată o pildă cu un tâlc adânc și pentru zilele de acum!

Că omul cu puterile sale poate să facă multe lucruri și minunate lucrări, este fără îndoială dovedit. Că puterea omului prin disciplina educației și a rațiunii s'a dovedit urlașă, este azi știut și de copii. Că tehnica în puternica ei dezvoltare a ajuns de neprețuit ajutor pentru om și munca omului, pentru luminarea și distracția lui este fărăși cunoscut de ori și cine. Dar ca toate acestea să fi adus mulțumire în viața omului, o tăgăduiește experiența zilnică. — Mulțumirea de sine este un postulat de filosofie a vieții, care și înainte de Diogene și după el până la Hristos s'a tălmăcit ori forțat, ori aproape în dependență numai de materia care stăpânea oarecum văzut mișcarea și lucrarea timpului. Mulțumirea în viața aceasta, o aduce abia concepția creștină, dependența omului de

Dumnezeu, de adevăratul Dumnezeu, exprimată așa de adânc și documentat în Evanghelia Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos și în scrierile sfinților Apostoli.

Cuvintele sf. Apostol Pavel dela I. Cor. 15¹⁰ „Iară, cu darul lui Dumnezeu sunt ce sunt”, ne dau sinteza și expresiunea fidelă, a unei credințe, nestrămutate, în Dumnezeu, prin a cărui ajutor, omul poate ajunge la mulțumire și fericire în viața aceasta și la unirea cu Dumnezeu în viața vecilor.

El bine, cum crezi tu iubite creștine, că trebuie să te apropii la tronul harului? Cu ce îndrăsneală? Și crezi tu că vei afla har spre ajutor la vreme? Ai tu credința aceasta?

Trebuința harului dumnezeiesc, este pentru om o chestiune de viață, adică de viețuire în Iisus, fără de care nu poate fi nici pace, nici fericire, nici viață. „Eu sunt calea, adevărul și viața” zice Iisus. „Feriți-vă de cel ce ascultă cuvântul lui Dumnezeu și-l păzesc pe dânsul” Luca 11¹⁸. „Pacea noastră este Iisus Hristos” Efesenii 2¹⁴.

Prin apropierea ta de Iisus, te apropii de adevăratul Tron al harului! Către el îndreaptă pașii tăi, sufletul tău, mintea ta, voința ta și lucrarea ta. Căci el te așteaptă. El te primește. El te va și conduce. Fără înconjur și fără șovăire, apleacă genunchele inimii tale către Mântuitorul, în lucrarea de mântuire a căruia este toată garanția, că și pe tine la învierea cea de obște, și pe noi toți cari credem cu adevărat în el, ne va scula cu puterea sa.

Cum să te apropii la tronul harului? Fără amânare și fără înconjur. Mulți alungă prilejul de a se apropia de Iisus de azi pe mâine. Și tot așa până la capătul vieții. Alții vor să încunjure apropierea de Tronul harului. Deși el trebuie aproplat și aprofundat deadreptul. Căci este așa de aproape. Evanghelia ne scurtează atâta de mult calea spre a ajunge fără înconjur la el.

— Mai trebuie să te apropii cu nestrămutată încredere. Căci încrederea în harul lui Dumnezeu îți dă putere ca să trăiești cu Iisus, să te miști cu El, să lucrezi cu El, să suferi cu El și să biruești cu El, știind prea bine cu Apostolul că prin darul lui Dumnezeu ești ce ești.

— Mai trebuie să te apropii cu nestrămutată hotărâre de a rămâne totdeauna credincios acestui har divin, „slobozindu-te de păcat și făcându-te rob lui Dumnezeu, având roadă spre sfințenie, iar sfârșitul viața vecinică. Pentru că plata păcatului este moartea, iar darul lui Dumnezeu, viața vecinică întru Hristos Iisus Domnul nostru. (Romani 6²²⁻²³).

Cu ce îndrăsneală? Oh! cum aș vrea să trăiți îndrăsneala mucenicilor, cari erau călăuziți de porunca Mântuitorului nostru Iisus Hristos: „ci îndrăzniți, eu am biruit lumea” (Ioan 16³³); convinși că darul și adevărul prin Iisus Hristos s'au făcut, (Ioan

1¹⁷) și că prin Iisus nu mai suntem robi ci filii, iar de suntem filii și moștenitori suntem lui Dumnezeu. (Galatenii 4⁷).

Pe vremea revoluției franceze, mulți preoți erau uciși fără cruțare. Unul dintre ei părăsi Parisul și se ascunse în satul său de naștere. Revoluționarii îl descoperiră și îl duseră înaintea judecării. Judecătorul văzându-l bătrân îi fu milă și zise: „republica noastră lasă neatinși pe preoții trecuți de 60 de ani, ori cari sunt bolnavi. Ce vârstă ai D-ta? — 59 ani și 9 luni răspunse preotul și sunt încă sănătos. — Spune că ai 60 de ani și te voiu lăsa liber. — Aceasta nu o pot face, zice preotul, ar fi o minciună, lucru ce nu am făcut în viață. Și fu condus la moarte. (Pela nr. 414).

Asta înseamnă, i. e. a avea înrăsneala credinței în Hristos, așa cum a avut și Brâncoveanul Constantin boier vechi și domn creștin, a cărui pildă de mucenicie pentru legea și limba strămoșească strălucește cu atâta măreție pe paginile istoriei românești.

Și crezi că dacă vei lucra astfel vei primi har spre ajutor la vreme? Ai tu credința aceasta?

Mântuitorul Hristos zice: „Iar celor ce vor crede acestea vor urma: În numele meu vor scoate dracii, în limbi nouă vor grăi, șerpi vor lua, și de vor bea ceva de moarte nu-i va vătăma pe ei. Peste bolnavi mâinile-și vor pune și bine le va fi” (Marcu 16¹⁷⁻¹⁸). Sf. Evanghelist Ioan zice: „Credința voastră este biruința care biruiește lumea. (I. Ioan 5²). Apostolul Pavel scrie către Evrei: „Sfinții toți prin credință au biruit împărații, au lucrat dreptate, au dobândit făgăduințele, au astupat gurile leilor, au stăns puterea focului, au scăpat de ascuțișul sabiei, s'au întărit din slăbiciune, s'au făcut tari în războaie, au întors taberile vrăjmașilor în fugă. (Evrei 11³³⁻³⁴). Dacă deci și Mântuitorul și Apostolii săi, ne înșiră ca roade ale credinței, astfel de fapte, oare credința noastră sinceră și adevărată, nu ne va câștiga harul lui Dumnezeu? Și prin el pe însuși Dl. Iisus „fără de care nu putem face nimic”.

O! Iubiți creștini pentru a pune capăt crizei ce bântue azi în lumea întreagă, să lăsăm, ca prin ajutorul harului lui Dumnezeu, sămânța credinței celei adevărate și lucrătoare, din ogorul inimilor noastre, să rodească fapte numai în Hristos Iisus Domnul nostru. Și unde nu s'ar găsi să o sămănăm noi!

Să Vă apropiați deci cu îndrăsneală la Tronul harului, ca să luați milă și să aflați har spre ajutor la vreme. Povățuindu Vă pururea, de cuvintele de învățătură ale sf. Apostol Pavel, scrise Efesenilor la cap. 5⁹⁻¹⁹: „Ca filii luminii să umblați, că roada duhului este întru toată bunătatea, dreptatea și adevărul, cercând ce este bine plăcut Domnului. Și să nu vă amestecați cu faptele cele fără de roadă ale întunerecului, ci mai vărtos să le defălmați. Socotiți drept aceea, cum să umblați cu pază, nu ca niște neînțelepți, ci ca cei înțelepți, rescumpărând vremea că zilele rele sunt... Vorbind întru voi în psalmi și laude și în cântări duhovnicești, laudând și cântând întru inimile voastre Domnului”. Amin!

Grigorie Vermeșan
preot

Marile serbări dela Sibiu.

Sâmbătă, în 6 Octomvrie, se vor desfășura la Sibiu, serbări mari, cu prilejul punerii pietrii fundamentale a edificiului Școlii Normale „Andrei Șaguna”.

Aceste serbări cari vor fi onorate de prezența M. Sale Regelui și înaltului guvern, vor fi o grandioasă manifestare a ortodoxiei din Ardeal.

Trebue să ne arătăm cu acest prilej profunđa noastră recunoștință pentru ceace ne-a dat Biserica strămoșească și fica ei școala.

Invităm și stăruim ca preoțimea și intelectualii din eparhia Aradului, să participe în număr considerabil la serbările dela Sibiu.

Programul este următorul:

Sâmbătă, 6 Octomvrie, ora 10, se va face primirea M. Sale Regelui la gară de către autoritățile civile și militare.

Cortegiul regal va merge apoi la catedrală unde M. Sa va fi întâmpinat cu un cuvânt de bun venit de către I. P. Sa Mitropolitul Ardealului.

După o scurtă rugăciune, va avea loc la ora 11 punerea pietrii fundamentale a edificiului Școlii Normale în grădina Lebu.

M. S. Regele va pleca apoi, însoțit de I. P. Sa mitropolitul Nicolae, să viziteze pământul, unde va lua și masa.

Vor participa și 6 domni miniștri. Au fost invitați și Prea Sfințiii episcopi din mitropolia noastră, cari au anunțat că vor veni.

INFORMAȚIUNI.

Știre personală. P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie, a plecat, Luni în 1 Oct. a. c. pentru câteva zile la Băile Herculane, de unde va pleca la Sibiu pentru a participa la Serbările din 6 Octomvrie.

† Dimitrie Cabadaief. Allăm săvârșirea din viață a pictorului sibian D. Cabadaief, bine cunoscut în Ardeal prin zugrăvirea unui mare număr de biserici și organizarea unei serii de expoziții de pictură împreună cu soția sa, o sălișteancă cu reale însușiri artistice. Odihnească în pace.

O rectificare

În Nrul 39 din 23 Sept. 1934 al revistei noastre, la p. 7, s'a strecurat o greșală de tipar, în ultimul rând din Ordinul circular Nr. 5797/1934, și anume: în loc de „biserică construită înainte de 1934” să se citească: „biserică construită înainte de 1834”.

BIBLIOGRAFIE.

Dr. Nicodim Milaș: *CANOANELE Bisericii ortodoxe însoțite de comentarii*. Vol. II, Partea I (Canoanele sinoadelor locale). Traducere făcută de Dr. Nicolae Popovici profesor la Academia Teologică din Arad și Uroș Kovincici, protoiereul ortodox sârbesc al Aradului. Pag. VIII + 340. Tiparul Tipografiei Diecezane din Arad. Prețul 130 Lei.

Traducătorii lucrării prezente, după ce în anii trecuți ne-au dat volumul prim în două părți, care cuprinde canoanele apostolice și ale sinoadelor ecumenice, acum ne dau textul și tălmăcirile canoanelor sinoadelor locale. Traducerea textului canoanelor este făcută de Păr. Popovici, după originalul grecesc din Sintagma Ateniană, ediția cea mai critică de până astăzi a canoanelor. Limba traducerii este clară, lipsită de obscuritățile din traduceri mai vechi. La fiecare canon se indică și canoanele paralele, cari tratează despre aceeași chestiune și apoi urmează tălmăcirile amănunțite ale lui Milaș, cari lămuresc chestiunile din toate punctele de vedere. Găsim însă și multe note ale Păr.-lui Popovici cu referire la Biserica noastră.

Precum volumul prim, așa și cel prezent este un mijloc auxiliar prețios atât pentru clerul nostru, cât și pentru toți credincioșii Bisericii noastre doritori să cunoască și să aprofundeze adevărata concepție creștină ortodoxă.

Cartea se poate comanda la *Librăria Diecezană* din Arad, precum și la alte librării din țară, trimițându-se pe lângă preț și 10 Lei pentru porto.

* * *

Nr. 5865/1934.

Prea Cucernice Părinte,

După volumul „Din trecutul Banatului”, cu caracter general introductiv, recomandat în deobște cu dispoziția noastră Nr. 3965 dela 9 Iunie a. c., C. Sa Păr. Gheorghe Cotoșman, lic. în teologie, a scos din tipar alte două volume monografice, tratând istoricul comunei Săn-Nicolaul-Mare, iar în celalalt volum al comunelor Comloșul-Mare și Lunga.

Prestația autorului sub raportul studiului istoric și încurajarea ce o merită același pentru viitor, ne îndeamnă să recomandăm și aceste volume, pentru bibliotecile parohiale și pentru orice fel de cetitori, mai ales pentru părțile banatice, ale eparhiei, de al cărora trecut se ocupă să-l lămurească. Prețul nu ni se arată.

Se poate procura dela *Librăria noastră diecezană*, care-l va ispiti prețul și-l va vesti.

Consiliul Eparhial ort. rom.
Arad.

*

Nr. 5633/1934.

Au apărut și se pot procura dela autorul lor P. C. S. Păr. Constantin P. Beldie din Obârșenii de jos, jud. Tutova următoarele broșuri folositoare:

„Ce zi trebue serbată, Sâmbăta sau Duminica?” cu 3 Lei bucata, un bun răspuns sectei adventiste; Rătăcirile calendaristică cu 2 lei bucata.

Se găsesc și la *Librăria Diecezană Arad*.

Consiliul Eparhial ort. rom.
Arad.

